

capdanser, caplletra, capcingló) o intermedi (*capbatre, capgirar, capficat*): veg. la llista de tals prefixacions aci II, 521a46-b38, ja amb alguna dada de *capllevar* (b23-28); entre altres coses es pot suggerir que hi hagi la idea d'alçar el cap fent acte de presència, acord o solidaritat.

En tot cas és també essencial l'estudi del derivat *caplleuta* (formalment cf. *manlleuta/manllevar*, que per cert forma en certa manera «pendant» amb *capllevar*; i cf. *lleute*, supra, de *llevar*). Ja en els Furs de València: «si la pena de la *capleuta* era comesa», 1342 (l. c., p. 36); a *caplleuta* 'amb fiança, sota caució, amb cautela': «que a *capleuta*, / suplic, exorte, / lo que reporte / e tinc emprès, / sia remès: / no pas scapat, / partit, trencat / --- / rot, ni squinçat / —mas sols pinçat / e corregit / ---- / si' acceptat», JRoig (Spill, 144).

Chabàs cita de Labèrnia: «fianza de persona», però aclareix «según fuero de Valencia lo era pecuniaria»; «la muller vella, / lo marit jove / que bé la sove, / fa lo que deu / --- / ell, pel dot, clou / casament negre: / los béns, alegre, / doncs, possehixa: / ella servixa, / vixca ab afany, / pene tot l'any! / tot mal deu pendre: / veja despendre / sos béns e rendes; / deu fermar vendes / e fer *caplleutes*, / pagar los deutes / que'l marit deu» (v. 1241). És visible aquí el matís de transacció feta sense cautela, obligadament, amb precipitació; i deu ser d'usos així, potser precisament pensant en aquest passatge, que Carles Ros definí «*caplleuta*: cosa que se haze sin reparos, a toda rienda, que dizen» (1764, p. 61, igual Sanelo, 42v).

A Mall. *capllevar* és un verb intr., i amb sentit aparentment força inconnex 'estar-se, viure, parar (en tal o tal lloc)': simplificant AMAlcover defineix «habitar (intr.)» (BDLC IV, 367) i l'empra en rondalles: «un animal ferest que *caplevava* dins un bosc (vegeu-ne un parell de testimonis en *AlcM*, § 3); d'altra banda el *DAmén*. dóna «*capllevar*: no apareixer alguna cosa por haberla hurtado u ocultado» (d)escabullirse, escurrir-se, escurrir la bola», que *AlcM* ha admès com a § 2, però això és tan contradictori de l'acc. § 3 que em sembla impossible, i suposo que (com sovint li passa al *DAmén*.) es tracta d'una definició mal formulada i il·lògica d'una frase que té aquest sentit general, però no l'hi té el mot definit: es deu tractar d'una frase com és ara «ningú no sap on *caplleva*», en la qual el significat del mot, al capdavall, fóra el mateix que l'anterior.⁸ En definitiva també es podria partir aquí de la idea d'aixecar el cap' (que he suposat etimològica de tot), 'fer acte de presència' (aci ja no acte legal sinó material).

+*Caplleva* en el Ross. deu haver tingut el sentit de 'aparell que lleva el cap', aplicat a un cigonyal o porranca: el dispositiu per poar aigua d'un pou de s'nia, aparell que alça la punta d'un gros pal a la manera d'un coll de cigonya (*Cigonyal, Cigonyoles*): en tot cas *La Kalléba* és el nom d'un pou antic, en els afores de Vilanova de Raó (1960); i Grandó registra una locució *fer catlleva* «basculer» (*Misc. Fabra*, 184).

En fi també vindria d'aquí un deriv. +*caplleví*, que s'usà antigament, en el Ross., per un arreu de cap, o cofadura, costosa, de dona, potser de forma semblant a un 'estrenyecaps' luxós, o un ret preciós o gandalla; l'*InuLC* en col·lecciona set testimonis en docs. del segle XIV: des de 1323 (el més antic) en la variant *caplivi*, els altres sis amb grafia *caplavi*; alternativa que em sembla imposar l'accentuació en la -i, i que ens porta a induir com a bàsica la forma *caplleví* (sigui amb assimilació del tipus *estiu* > *istiu*, sigui amb grafia oriental a per e): «un *caplivi* ruptum» 1323, «4 *caplavis* de cirico» ('seda') 1333, «un *caplavi* de lino», «4 *caplavis*» 1355: que Alart suggereix explicar «serre-tête?»; «un *caplavi* cusit d'or» 1370, que ell mateix glossa «ornement de coiffure de femme»; i dos més de 1363. Podria contenir també el verb *llevar* en l'acc. de 'rellevar, posar de relleu' la beutat d'una testa femenina.

Elevar [fi S. XIII], pres del ll. *elevare* id.: «l'abat Blanquerma féu edificar aquella casa, e més-li aquest nom: *Ave Maria* ---; molts foren los monges que hagren volentat de estar en la casa, de haver aquell ofici; mas l'abat dix que --- convenia ésser gran clergue en diverses sciencies, per ço que per elles sabés *elevare* son enteniment a contemplar e a saludar nostra Dona», *Blanq.* (NCL. II, 29.26); *elevació* [1647 DTo. «stupor»]; de 'motor per elevació' ha vingut l'acc. local d'Elx 'motor per poar l'aigua de reg': «L'*Elevació del Progrés*» és un indret de l'Horta d'aquella ciutat (1963); *elevat, elevador, elevament, elevant, elevatiu, elevatori, elevera, elevable*.

Rellevar 'tornar a aixecar, redimir' [Llull], 'fer a algú altre la seva feina': «comana a nós la elecció de la muller --- Valter dix: --- jatsia que yo confiu de la vostra saviesa e fe, vull *rellevar* vosaltres del càrrec que volets pendre per mi: car yo mateix vull --- cercar-la'm», *Metge* (NCL. X, 20.17); 'fer en relleu': «sculper e eminentes expressions» [1575, OPou, *Tb. Pu.*, 185]; 'marcar el contrast, posar de relleu': «ni el cel ni la mar oferien als nostres ulls un punt de repòs en la contemplació: per tal com d'allí estant no tenien la precisió que els *rellevés*, en el pensament, d'aquell no-res que és per a nosaltres l'infinít», Coromines (*Elogi de les muntanyes*, 1921, O. C., 1509a).

Relleu [Llull] 'deixalles de menjar', derivat de *llevar la taula* 'plegar de menjar': «con --- tots aquells del alberc hagren menjat, aportà hom lo *releu* de la taula als pobres: cascun pobre hac sa scudella, son enap, on reebés ço que hom li donava per l'amor de Déu» (*Blanq.*, NCL. I, 105.9); amb especial aplicació (com ja es nota en el testimoni anterior) a les deixalles que es donaven com a almoïna en institucions religioses etc.: «assignam a la almoïna, per raó del delme de pa e del *releu* que la casa despèn ---», doc. de la Casa del Temple, de Gardeny, any 1289 (*BABL* VI, 69); «venien cascun jorn a pendre del *relleu* que donaven als pobres a la porta del palau del marquès», *Curial* (NCL. III, 164); «yo he les pomes menyades, les quals N. Senyor m'ha enviades 5 anys, e gitava les paradures en l'aygua per ço com no les preava re, e vós havets